

ÜNSPED
GÜMRÜK
MÜSAVİRLİĞİ

www.ugm.com.tr

25 - 28 MAYIS TA

Diş sektörünün röntgeni İstanbul'da çekilecek

1 milyar dolarlık ekonomik hacme ulaşan ağız ve diş sağlığı malzemeleri sektörünün küresel vitrini olarak nitelenen İstanbul Ağız- Diş Sağlığı, Cihaz ve Ekipmanları Fuarı IDEX, 25 Mayıs'ta kapılarını açmaya hazırlanıyor. Geçen yıl ağırladığı 25 bin yabancı ziyaretçi ile Türkiye'nin en fazla yabancı alıcı ağırlayan ihtisas fuarı olma unvanını elde eden etkinlikte bu yıl 90 ülkeden yaklaşık 30 bin yabancı sektör profesyoneli bekleniyor. İstanbul Fuar Merkezi'nde düzenlenecek olan IDEX, DİŞSİAD Fuar ve Kongre Şirketi tarafından organize ediliyor.

DİŞSİAD Başkanı Erkan Uçar, sektördeki yerli üretim oranının son dört yılda yüzde 8'den yüzde 20 seviyesine ulaştığını söyledi. Uçar, "Bu yıl 250 milyon dolar ihracatla kapatmayı hedefliyoruz. Bu hedefe ulaşmamıza DİŞSİAD Kongre ve Konferans şirketinin 25-28 Mayıs 2023'te organize ettiği 18'inci İstanbul Ağız- Diş Sağlığı, Cihaz ve Ekipmanları Fuarı'nın rolü büyük olacak. Bu fuarın en az 250 milyon dolar ticaret hacmi ve yaklaşık 30 bin ziyaretçiyi İstanbul'da ağırlamayı hedefliyoruz. Asıl amacımız ülkemizin toplam ihracatına sürdürülebilir katkı sunmak" ifadelerini kullandı.

Dahilde İşleme Rejimi'nin ihracata katkısı

Cahit Soysal

cahitsoysal@ugm.com.tr

458 sayılı Gümrük Kanunu'nda sıralanan gümrük operasyonları 8 ayı gümrük rejimi altında yer almaktadır. "Ekonomik Etkili Gümrük Rejimleri" başlığı altında yer alan "Dahilde İşleme Rejimi" (DİR) gerek Türkiye'de gerekse diğer ülkelerde en sık başvurulan gümrük rejimlerinden birisi olarak ön plana çıkmaktadır.

Türkiye'nin 2022 yılı toplam ihracatı 254,2 milyar dolar olarak gerçekleşti. Bu ihracat içinde DİR kapsamında yurda getirilen girdi ise %41 oranını buldu. Bir başka anlatımla, ihracatımızın 104,2 milyar doları başka ülkelerden getirilerek DİR kapsamında ithal edilerek üretime sokulan girdilerden oluşuyor.

"Neden ihracat ürünlerimizin tüm girdilerini yurt içinden temin etmiyoruz?" sorusunun basit bir yanıtı var: ölçek ekonomisi. Eğer bir girdi binlerce kilometre uzaktan çok daha uygun fiyatlarla temin edilip yurda getirilirse ve üretime sokuluyorsa, bunun nedeni yerli girdilerin daha yüksek fiyatlarla satılması ve iç piyasadan hacim olarak bu ölçüde girdi temin etme olanağı-

nın bulunmamasıdır.

Konu eğer küresel ekonominin bir aktörü olmak veya içine kapalı bir ekonomik model yaratmak arasında tercih olarak ortaya konulmuyorsa, DİR'e küresel ekonomi bakış açısıyla yaklaşmak gerekmektedir.

Elbette ihracatımız olabildiğince yerli katma değer yaratılan ürünlerle artırılmalıdır. Ancak, küresel ekonominin bir aktörü iseniz, nihai ürününüzün girdilerinin yerli veya yabancı olmasına odaklanmak yerine, ihracat değerlerinizi 5 dolar/kg veya daha yüksek seviyelere taşımayı hedeflemelisiniz.

Bürokrasi karmaşıklığı

Bu bakımdan, "DİR'i etkin bir şekilde kullanan bir ülke miyiz?" sorusuna yanıt aramışın daha gerçekçi olacağı düşünülmelidir. Her konuda olduğu gibi, DİR'de bürokrasi batağına sokma konusunda bir eksiğimizin olmadığını belirtmek gerekir. Bunu açık bir şekilde görebilmek için 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun dayanağını oluşturan Avrupa Birliği Ortak Gümrük Kodu'nda (AB-OGK'da) yer alan hükümlerle bizim DİR'imizi karşılaştırabiliriz.

►AB-OGK'na göre DİR konusu olmayacak eşya bir liste halinde AB Komisyon Regülasyonu olarak yayımlanmakta ve üye ülkelerin gümrük idareleri bu eşyanın DİR kapsamında Topluluk Gümrük Bölgesi'ne girmesine izin verilmemektedir. Liste kapsamında kalan DİR izin taleplerini başvuruda bulunan lokal gümrük idareleri tarafından karşılan-

Güçlü bir ekonomik etki yaratan DİR uygulamaları Türkiye'de bağlamadan uzaklaştırılmış ve yattığı ağır bürokrasi ile ihracatçının ayağına dolanmış durumdur.

maktadır. Türkiye'de ise tekstilde tela, etiket, düğme, fermuar, çitçat, şerit, kordela gibi yardımcı maddelerin DİR kapsamında ithal işlemleri ile kıymetli maden ve boyanması ya da onarım işlemleri için başvurulan gümrük müdürlükleri tarafından "Dahilde İşleme İzni" verilmekte; geri kalan her eşya için İhracat Genel Müdürlüğü tarafından firma bazında "Dahilde İşleme İzin Belgesi" düzenlenmektedir. Bir başka anlatımla, AB'de Dahilde İşleme İzinleri ve taahhüt kapamaları başvuru gümrük müdürlükleri tarafından gerçekleştirilirken, Türkiye'de izin bir genel müdürlükçe, taahhüt kapatmaları ise ilgili bölge müdürlüklerince gerçekleştirilmektedir.

Cevabı bilinmeyen sorular çok

►AB-OGK'da "Döviz Kullanım Oranı" (DKO) ve bu oranı sağlamak zorunluğunu diye bir düzenleme yok iken, Türkiye'deki uygulamada bu bir zorunluluk olarak

ihracatçıların önüne konulmaktadır. "Döviz kullanım oranı" dahilinde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamındaki CIF ithal (yurt içi alımlar hariç) tutarının FOB ihracat tutarına oran yüzünde oranın anlamına gelmektedir. Örneğin, tekstil sektörü için döviz kullanım oranı % 65 olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda Dahilde İşleme İzin Belgesi ile 650 bin dolar tutarında CIF ithal girdi getirilmiş ise devlet bu ihracatçının 1 milyon dolar tutarında FOB ihracat yapmayı taahhüt etmesini beklemektedir. Eğer ihracat 900 bin FOB/dolar olarak gerçekleşirse DKO = 650.000 : 900.000 = %72 oranında döviz kullanıldığı gerekçesiyle, devlet ihracatçıdan taahhüt edip de gerçekleştiremediği 100 bin dolar için gümrük vergisi ve KDV'yi cezalı olarak tahsil etmektedir. Şimdi sormak gerekmez mi: "Yahu ihracatçı daha yüksek fiyatlardan ihracat yapmak istemeyecek kadar aptal mı? Serbest piyasada oluşan fiyatlarla satış yaparacak ayakta kalmak durumunda olan ihracatçı karşı ülkedeki alıcıya nasıl fiyat dikte edebilir? Kaldı ki, Türkiye'de döviz konvertibl değil mi ki ihracatçıya dövizi devlet tahsis etmiş gibi DKO gibi zorunluluklar ihracatçının önüne konulur?" Cevabı bilinmeyen sorular böyle uzar gider.

►AB-OGK'na göre, Topluluk Gümrük Bölgesi'ne getirilen DİR kapsamında ithal eşya ile ilgili olarak gümrük vergileri karşılığında farklı teminat oranları uygulanmaktadır. Ancak genel uygulama "Authorized Economic Operator" (AEO) statüsü

sünü edinenlerden %1 oranında teminat alınması şeklinde yürütülmektedir. Türkiye'deki teminat uygulaması ise ihracatçının statüsüne, büyüklüğüne göre değişmektedir. Örneğin, önceki iki yıl içinde yıllık 25 milyon dolar ihracat yapanlardan %1, aynı dönemlerde yıllık 5-25 milyon dolar aralığında ihracat yapıp Onaylanmış Kişi Statüsü edilenlerden %5, sektörel dış ticaret şirketlerinden %10 oranında teminat alınmakta; bu kapsam dışında kalan geniş bir kesimde vergiler tutarında zorunluluğu getirilmektedir. Bu durum, özellikle banka teminat mektubu limitleri sınırlı olan ihracatçılara ciddi zorluklar yaratmaktadır.

Ağır bürokrasi ile ihracatçının ayağına dolanmış

Bu belli başlı bürokrasi yaratılan düzenlemeler dışında, DİR için oluşturulmuş yüzlerce sayfa bürokrasi yaratıcı genel düzenleyici alt mevzuatı bir yazı içinde değinilemeyecek kadar çoktur. Gelin görün ki, böylesine güçlü bir ekonomik etki yaratan gümrük rejimi Türkiye'de bağlamından uzaklaştırılmış ve yattığı ağır bürokrasi ile ihracatçının ayağına dolanmış durumdadır.

EMTİA PİYASALARI / FİYATLAR

> ÇELİK (\$/ton)-KDV hariç/Fob/İskenderun Teşviki

Sıcak Haddelenmiş Rulo	Doğalgaz Borusu	120'lik	752
1,2	1/2"-4" arası	1.185	İskele Borusu (İskonto)
1,5	5"-6" arası	1.102	25,9x2,5-3,00 mm
2	8"-10" arası	1.122	33,7x2,5-3,00 mm
2,5	12"-20" arası	897	860
3	1/2"-4" arası	871,0	48,3x2,5-3,00 mm
4	5"-6" arası	878,0	76,1x2,5-3,00 mm
5	8"-9" arası	898,0	88,9x2,5-3,00 mm
6-10 arası	Galvanizli Borular	U Demiri	
12-20 arası	1/2"-4" arası	1.209	40 U
Kutu Profil	1"-11/2" arası	50 U	748
0,70-1,20	2" arası	65 U	748
1,50	882 U	80 U	748
2,00	837 U	30'lık	759
2,5-7,00 mm arası	828,0	40'lık ince	749
İPE	40-50'lik	742	İdemiri
80 İPE	60'lık	742	80 U
100 İPE	70'lık	742	100 U
120 İPE	80'lık	742	120 U
140 İPE	90'lık	752	140 U
160 İPE	100'lık	752	160 U

> VADELİ İŞLEM VE OPSİYON PİYASASI

Vadeli İşlemler Pazarları	İşlem Sayısı	İşlem Miktarı	İşlem Hacmi
VIOP-PAY VİS-TRY / SINGLE STOCK	519.709	6.555.463	11.515.689.598,00
VIOP-ENDEKS VİS-TRY / INDEX FUTURES-TRY	100.103	279.787	14.750.973.530,00
VIOP-DÖVİZ VİS-TRY / EX FUTURES-TRY	17.747	233.521	4.845.592.232,10
VIOP-DOVİZ VİS-TRY / EX FUTURES-USD	1.330	51.606	1.105.486.784,12
VIOP-KİMYELİ MADENLER VİS-TRY	5.689	231.563	323.631.224,58
VIOP-KİMYELİ MADENLER VİS-USD	6.930	52.027	778.660.177,65
VIOP-ENERJİ VİS-TRY / ENERGY FUTURES-TRY	0	0	0,00
VIOP-YABANCI ENDEKSER VİS-TRY	0	0	0,00
VIOP-TLRF VİS-TRY / TLRF FUTURES-TRY	0	0	0,00
VIOP-FİKRİ DÖVİZ VİS-TRY / FPI DEL	651.508	6.505.967	33.320.034.044,45
VIOP-VİS-TOPLAM / FUT TOTAL	75	60.785	93.004.570,00
VIOP-PAY OPSİYON-TRY / SINGLE	12	34,92	12.180.590,00
VIOP-ENDEKS OPSİYON-TRY / CALL OPTIONS	60	57.353	80.823.980,00
SATIM OPSİYON-TRY / PUT OPTIONS	90	583	31.153.000,00
VIOP-ENDEKS OPSİYON-TRY / İNDEKS	42	297	16.117.000,00
VIOP-YABANCI ENDEKSER OPSİYON-TRY	48	286	15.036.000,00
VIOP-DÖVİZ OPSİYON-TRY / FX OPTIONS-TRY	29	1.232	25.459.500,00
VIOP-FİKRİ DÖVİZ OPSİYON-TRY	16	322	6.647.000,00
VIOP-ENERJİ OPSİYON-TRY / PUT OPTIONS	13	910	18.812.500,00
VIOP-ENERJİ OPSİYON-TRY / CALL OPTIONS	0	0	0,00
SATIM OPSİYON-TRY / PUT OPTIONS	0	0	0,00
VIOP-TOPLAM / TOPT TOTAL	194	63.660	149.617.070,00
VIOP-TOPLAM / TOPT TOTAL	651.702	6.566.567	33.469.651.114,45

> İNŞAAT MALZEMELERİ

ÇİMENTO (KDV Hariç) TL/TON	6000	221.56	256.42
Dökme 52,5 (Fab. tes.)	1900,00		
P.K.C. Dök. 42,5 (Fab. tes.)	1850,00		
K.Z./A (Torbata)	2050,00		

> ÇEŞİTLİ GIDA MADDELERİ

Bitkisel Yağlar	İşlem Sayısı	İşlem Miktarı	İşlem Hacmi
Ayçiçeği yağı (KDV hariç) TL	100.103	279.787	14.750.973.530,00
1 kg (Pet)			
2 kg (Pet)			
5 kg (Pet)			
10 kg (Tnk)			
18 kg (Tnk)			
3. SNB Göknar	2800-2900		
3. SNB Karacım	2600-2700		
3. SNB Sarıçam	3000-3200		

HAZİR BETON (KDV Hariç) TL/m ³	Anadolu	Avrupa
C 30	1900	2000
C 35	2000	2100
C 40	2200	2250

8.5 Tuğla (150x190)	0,85
13,5 Tuğla (190x190)	0,98
Asmolen (25'lik)	3,15
Asmolen (20'lik)	2,90
Asmolen (19'lik)	2,90
Baca (Kare)	2,60
Baca (Sömme)	3,40

KÜTÜK (KDV hariç \$/TON)	670
150X150 (S235 JR)	670
150X150 (B420)	675

ORMAN ÜRÜNLERİ (KDV Hariç TL / M ³)	2800-2900
3. SNB Göknar	2800-2900
3. SNB Karacım	2600-2700
3. SNB Sarıçam	3000-3200

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 70 g/m ²	1175
Konya Kağıt 1.H.E. 60 g/m ²	1400
Konya Kağıt 1.H.60 g/m ²	1350

KAĞIT (KDV hariç)
